

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ นโยบาย ยุทธศาสตร์การวางแผน กิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ จากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชและในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ตอนบนในปัจจุบัน (2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราชในปัจจุบัน และ (3) เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบภาคีเครือข่ายของจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน ใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครือข่ายการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ชุมชน/ท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน จำนวน 138 หน่วยงาน ใช้วิธีการเลือกแบบไม่มีโครงสร้างเคร่งครัด และใช้เกณฑ์หน้าที่และความรับผิดชอบหลักของบุคลากรในการเลือกหน่วยงาน ได้จำนวนทั้งหมด 50 หน่วยงาน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงหน่วยงาน ๆ ละ 1 คน รวมจำนวน 50 ตัวอย่าง และการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัย พบว่า (1) จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังไม่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน (2) ยังไม่พบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เน้นใช้การทำงานร่วมกันเป็นภาคีเครือข่าย เป็นการเชื่อมโยงและทำงานร่วมกันแบบตกลงกันด้วยวาจาเป็นอิสระต่อกัน ในระดับ Cooperation และ (3) รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบภาคีเครือข่ายของจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบน เป็นแบบวงกลม โดยใช้รูปแบบ SAPA Model และควรส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใช้ 4 ปัจจัยที่บ่งชี้ความสำเร็จของ TMBC Model และการดำเนินการด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การกำหนดแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ที่ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ (1.1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เช่น การจัดเวทีประชาเข้าใจ เป็นต้น (1.2) การส่งเสริมและการเสริมสร้างคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่โดดเด่น (1.3) การยกระดับขีดความสามารถบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และ (1.4) การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ทันสมัยแบบองค์รวม (2) การเสนอข้อมูลต่อคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย (กบก.อ่าวไทย) เพื่อสร้างการยอมรับจากอีก 6 จังหวัด ผ่านหัวหน้าสำนักงานจังหวัด ในฐานะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ กบก.อ่าวไทย เพื่อบรรจุเข้าที่ประชุมต่อไป และ (3) การกำหนดบทบาท หน้าที่ รายละเอียดการเชื่อมโยงเครือข่าย และระยะเวลาดำเนินงาน ของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้นแบบ และพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของภาคใต้ตอนบนต่อไป

คำสำคัญ: ภาคีเครือข่าย รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดนครศรีธรรมราช เครือข่ายการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบภาคีเครือข่ายของจังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstract

This qualitative research aimed to (1) study current of visions, policy, planning strategies and collaborative activities from public and private sectors of Nakhon Si Thammarat and the provincial cluster in the upper south; (2) investigate the current health tourism management models of Nakhon Si Thammarat; and (3) offer the health tourism management recommendation a models in the form of consortium network to be prepared Nakhon Si Thammarat becoming a health tourism center in the upper south.

Population included 138 organizations from a tourism consortium network of Nakhon Si Thammarat such as public and private sectors, local community, local private development body, educational institutions, and mass media. The selection of samples was unstructured to meet the research objectives while considering individual jobs and responsibilities from 50 organizations as criteria. Both interview and focus-group participants were selected through purposive sampling. One participant was selected from each of the 50 organizations for the interviews and 30 participants of these were selected for the focus group.

Research revealed that no record was identified for Nakhon Si Thammarat in relation to visions, health tourism strategies and health tourism management model. There was an evidence for jointly work as a consortium network via nonverbal agreement at a cooperation level. The comparison among Nakhon Si Thammarat and provincial group in the upper south in terms of health tourism consortium network model comprised 2 main parts, the collaboration of 4 components by SAPA model and the tourism demand and supply management. It was found that Nakhon Si Thammarat province has a complete and all needed components in health tourism management model. Four factors of TMBC model was also applied as a key success factor as well as 3 steps of operational process as follows. (1) Using 4 strategies to promote; collaboration from all sectors via “people understanding forum”, the outstanding tourism destination, the leveraging of competitiveness on health tourism personnel and holistic modern health tourism promotion. (2) Presenting information to integrate provincial cluster committee, Southern Gulf of Thailand Provincial Cluster to be accepted from 6 provinces of the upper south through the chief administrative of Nakhon Si Thammarat office and the governor to add this agenda in the meeting. And (3) allocating roles, function/responsibility, network collaboration, operation period, then Nakhon Si Thammarat should be a prototype and further develop to be a center of health tourism management in the upper south.

Keywords: Consortium Network, Tourism Management Model, Health Tourism Management Model, Health Tourism Management Model of Nakhon Si Thammarat, Tourism Network of Nakhon Si Thammarat, Health Tourism Consortium Network Management Model of Nakhon Si Thammarat